

Régis de la Haye

Was een Maastrichtenaar de echte koning van Frankrijk ?

Ten tijde van de Franse Revolutie en de Terreur werd de Franse koninklijke familie gearresteerd en opgesloten in de gevangenis van de Temple in Parijs. Daarbij was ook Louis Charles, geboren in het

paleis van Versailles op 27 maart 1785, en als tienjarig jongetje de enige zoon en dus troonopvolger van zijn vader, Lodewijk XVI. Na de onthoofding van zijn vader in 1793 werd hij automatisch koning van Frankrijk, onder de virtuele naam Lodewijk XVII, want geregeerd heeft hij nooit.

Het verweerde jongetje, dat altijd in de grootste weelde had geleefd, was natuurlijk niet opgewassen tegen de ontberingen en de stress van een gevangenschap en de emoties bij de executie van zijn ouders. Hij overleed op 8 juni 1795 en werd begraven in een massagraf op het kerkhof Sainte-Marguerite. De lijkschouwer bewaarde het hart van de jongen.

Lodewijk XVII

Na zijn dood verbreidde zich het verhaal dat hij in het grootste geheim uit de gevangenis in veiligheid zou zijn gebracht. En dat heeft in de 19e en de 20e eeuw aanleiding gegeven tot een honderdtal pretendentes, die allen beweerden Lodewijk XVII of één van zijn afstammelingen te zijn, en dus aanspraken deden gelden op de Franse koningstroon.

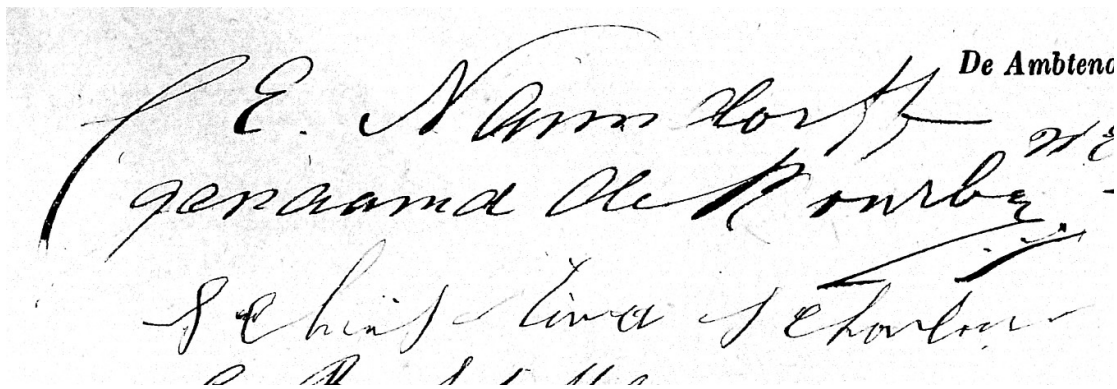
De meest bekende van deze pretendentes was Karl Wilhelm Naundorf(f), horlogemaker in Potsdam. Hij beweerde in werkelijkheid Lodewijk XVII te zijn, de zoon van Lodewijk XVI en Marie-Antoinette, en nam in 1824 de titel van ‘hertog van Normandië’ aan. Van 1833 tot 1836 verbleef hij in Frankrijk om zijn rechten op te eisen, maar hij werd uiteindelijk het land uitgezet. Daarna ging hij naar Groot-Brittannië, waar hij zich voor de Messias uitgaf. Hij overleed in Delft in 1845, waar zijn graf nog altijd te zien is, getooid met de naam “Louis XVII”.

Karl Wilhelm Naundorf

Zijn zoon Carl Edmund Naundorf, die zich tooide met de titel ‘hertog van Anjou’, en later als koning van Frankrijk Karel X genoemd wilde worden, werd geboren in Crossen in Pruisen op 3 april 1833. Hij trouwde in Maastricht op 22 mei 1872 met Christina Schönla. Het echtpaar kreeg een aantal kinderen, waarvan er vijf geboren werden in Maastricht, allen onder de naam “Naundorf, genaamd de Bourbon”.

Erg deftig is het gezin niet. In de bevolkingsregisters van Maastricht staat Carl Edmund te boek als 'beambte', en bij zijn huwelijk in 1872 heet hij 'koopmansreiziger'. In het *Adresboek van Maastricht* van 1875 is hij een bescheiden 'kantoorbediende', en in 1877 'fabrieksopzichter'. Maar hij wil graag doorgaan voor Karel X, koning van Frankrijk.

Zijn huwelijksakte ondertekent hij nog met: "C.E. Naundorff genaamd de Bourbon", maar bij latere aktes laat hij "Naundorf" weg en tekent hij "C.E. de Bourbon".

The image shows a handwritten document in cursive script. The text reads: "C.E. Naundorff De Ambtenc", "genaamd de Bourbon", and "Christina Schönlau". Below the signatures, the date "22 Mei 1872" is written.

De handtekeningen van Carl Edmund Naundorf en Christina Schönlau onder hun Maastrichtse huwelijksakte van 22 mei 1872. Zo te zien kon bruid nauwelijks schrijven....

Blijkbaar leidt hij een zwervend bestaan. Hij vestigt zich in Maastricht in 1872, komende van Luik, en woont achtereenvolgens op de adressen Lantaarnstraat 2, Witmakersstraat 21, Batterijstraat 26, Grote Gracht 54 en in een niet meer bestaand pand in de Boschstraat. Vijf adressen in zes jaar ... In 1878 verlaat hij Maastricht en vertrekt hij naar Breda, de geboortestad van zijn vrouw.

Toch is Maastricht bijzonder belangrijk geweest in zijn leven, want daar namelijk kreeg de familie Naundorf enkele jaren later officieel de familienaam "de Bourbon". Carl Edmund's troonopvolger immers was de op 4 maart 1875 op het adres Witmakersstraat 21 (toen genummerd 2411) onder de naam "Naundorf, genaamd de Bourbon" geboren Charles Louis Mathieu, die zichzelf beschouwde als de Franse koning Karel XI, en warempel bij beschikking van de rechtbank van Maastricht van 20 mei 1891 de geslachtsnaam "De Bourbon" verkreeg. De familie, mét alle Naundorf-aanhangers, zagen het natuurlijk als een impliciete erkenning van hun rechten op de Franse troon. De huidige "would-be"-koning van Frankrijk is Charles Louis Edmond de Bourbon (* 1929), onder de naam Karel XII.

Ondertussen heeft DNA-onderzoek, zowel op het hart van de kleine Lodewijk XVII in Parijs als op overblijfselen van Naundorf, aangetoond dat hij geen afstammeling van de Franse koninklijke familie was. Daar was iedereen overigens al lang van overtuigd.

foto Witmakersstraat 21 – fotocollectie RHCL (GAM 26166)

Régis de la Haye
Regionaal Historisch Centrum Limburg